

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כתובות דף יח.

האם אדם נשבע שבועת מודה במקצת באופנים דלהלן?

		לראב"י
בטענו קטן או גדול בטענת אביו	במודה בעצמו בלא טענה ¹	אינו נשבע
נשבע ²	אינו נשבע	לרבנן

כתובות דף יח:

העדים שאמרו כתב ידינו הוא זה אבל אנוסים היינו מחמת ממון או מחמת נפשות, מה הדין?

		מחמת ממון	להו"א
סיפא: בכתב ידם יוצא ממקום אחר	רישא ³ : באין כתב ידם יוצא ממקום אחר ⁴	נאמנים	מחמת נפשות
אין נאמנים	נאמנים	מחמת ממון	למסקנא
לרמי בר חמא: נאמנים לרבא: אין נאמנים ⁵	אין נאמנים ⁶	מחמת נפשות	

¹ הדין שלכו"ע לא נשבעים, ובטעם הדבר, דהוי כמשיב אבידה, ומה שלא נשבעים במשיב אבידה פירש"י שהוא משום תיקון העולם. והתוס' (בד"ה ורבי) כתבו, שהוא מכח מגו, שהיה יכול שלא להשיב לו כלום.

² ומה שמצינו שאין נשבעים על טענת קטן הינו דוקא טענת עצמו (דאיכא מיעוט מקרא), אבל בטענת אביו משביעים. ורבנן פליגי וס"ל שאפי' בטוענו גדול בטענת אביו אין משביעים. ומחלוקתם בדברי רבה, דראב"י ס"ל שאין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו בין בו ובין באביו ולא היה יכול לכפור, ולכן לא חשוב משיב אבידה ובין בטענת קטן ובין בטענת גדול נשבע, ורבנן פליגי וס"ל שאינו מעיז והוי משיב אבידה, ולכן אין נשבע בטענת אביו בין בגדול ובין בקטן.

³ ומשנתנו אליבא דרבנן דר"מ, אכן ר' מאיר ס"ל שאינם נאמנים לפסול את השטר ומסיקה הגמ' שטעמו של ר"מ משום ש"מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו", ומיירי הכא בכה"ג שמודה הלווה שכתבו, ולכן אין צריך לקיום של העדים, ולכן אינם נאמנים.

⁴ ואין השטר מתקיים אלא על פיהם, ויש להם מגו דהפה שאסר הוא הפה שהתיר, וכמו שאתה מאמין להם שזה כתב ידם תאמין להם שהיו פסולים, דהוי יכולים שלא לקיים את השטר.

⁵ ס"ל דכיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד, דהרי כיון שהם חתומים על השטר והשטר מקוים ע"י אחרים, עדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן בב"ד ואם שוב יחזרו מעדותן שבשטר הוי "כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד".

⁶ הכי אמר רמי בר חמא דאף שיש להם מגו, מ"מ אין בכחם להשיב עצמם רשעים.